

แนวทางการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา

สังกัดเทศบาลนครนครสวรรค์ จังหวัดนครสวรรค์

The Administrative Guidelines According to the Principles of Good Governance of School

Administrators under Nakhon Sawan Municipality in Nakhon Sawan Area

การดี เหมะ¹, ปพนสรณ์ โพธิพิทักษ์² และทีปพิพัฒน์ ลั่นตะวัน³

Paradee Hama¹ Paponsan Potipitak² and Teeppipat Suntawan³

สาขาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์^{1,2,3}

Educational Administration, Faculty of Education, Nakhon Sawan Rajabhat University^{1,2,3}

Corresponding author, E-mail: paradeehama@gmail.com¹, paponsan.p@nsru.ac.th² and teeppipat@nsru.ac.th³

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ ศึกษาสภาพและหาแนวทางการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา มีวิธีการดำเนินการวิจัยแบ่งเป็น 2 ขั้นตอน คือ 1) ศึกษาสภาพการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ครูและบุคลากรทางการศึกษา จำนวน 191 คน โดยวิธีการสุ่มอย่างง่าย เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถามสภาพการบริหารตามหลักธรรมาภิบาล และมีค่าความเที่ยง 0.95 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 2) หาแนวทางการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา โดยการจัดประชุมสนทนากลุ่มจากผู้เชี่ยวชาญด้านการบริหารการศึกษาตามหลักธรรมาภิบาล จำนวน 7 คน และใช้การวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัย พบว่า 1) สภาพการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา โดยภาพรวมมีสภาพการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.27$, S.D. = 0.57) เมื่อพิจารณาในแต่ละด้านโดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากสูงที่สุดไปต่ำสุดได้ดังนี้ หลักคุณธรรม ($\bar{X} = 4.38$, S.D. = 0.56) หลักการมีส่วนร่วม ($\bar{X} = 4.28$, S.D. = 0.57) หลักความคุ้มค่า ($\bar{X} = 4.26$, S.D. = 0.55) หลักความโปร่งใส ($\bar{X} = 4.26$, S.D. = 0.59) หลักความรับผิดชอบ ($\bar{X} = 4.24$, S.D. = 0.59) และหลักนิติธรรม ($\bar{X} = 4.21$, S.D. = 0.53) 2) แนวทางการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา คือ 2.1) หลักนิติธรรม ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาควรให้ความรู้เรื่องกฎ ระเบียบ ข้อบังคับของสถานศึกษาและลงโทษทางวินัยแก่ผู้ที่กระทำผิด 2.2) หลักคุณธรรม ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาควรจัดการประชุมเรื่องหลักเกณฑ์ในการประเมิน พร้อมทั้งประเมินผลการปฏิบัติงานด้วยความเป็นธรรม 2.3) หลักความโปร่งใส ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาควรกำหนดหลักเกณฑ์ในการประเมินเลื่อนขั้นเงินเดือน และแจ้งผลการประเมินแก่ครูและบุคลากรทางการศึกษา 2.4) หลักการมีส่วนร่วม ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษารับฟังข้อเสนอแนะของครูและบุคลากรทางการศึกษาในทุก ๆ ช่องทาง 2.5) หลักความรับผิดชอบ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาควรจัดทำข้อมูลและจัดโครงสร้างหน้าที่ความรับผิดชอบและมอบหมายภาระงานให้เหมาะสมกับประสบการณ์และความสามารถของแต่ละคน และ 2.6) หลักความคุ้มค่า ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาสนับสนุนให้ครูและบุคลากรนำเทคโนโลยีมาประยุกต์ใช้ในกระบวนการทำงาน

คำสำคัญ: การบริหารสถานศึกษา; หลักธรรมาภิบาล; การบริหารสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาล

ABSTRACT

This research aimed to study the state and develop the administrative guidelines according to the principles of good governance of school administrators. The research process was divided into 2 steps: 1) to study the state of administration according to the principles of good governance of school administrators. The sample group consisted of 191 teachers and educational personnel of schools, using the simple random sampling. The research instrument employed was the questionnaire on the state of administration according to the principles of good governance, and the validity was 0.95. The statistics used were mean, and standard deviation. 2) guidelines for good governance administration of administrators by holding the focus group discussion of 7 experts who expertise in administration based on good governance and content analysis.

The research findings were as follows: 1) The state of the administration according to the principles of good governance of school administrators, overall was at a high level ($\bar{X} = 4.27$, S.D. = 0.57). Considering each aspect ordered from the highest to the least was found that virtues ($\bar{X} = 4.38$, S.D. = 0.56), participation, ($\bar{X} = 4.28$, S.D. = 0.57), cost-effectiveness ($\bar{X} = 4.26$, S.D. = 0.55) transparency, ($\bar{X} = 4.26$, S.D. = 0.59) responsibility, ($\bar{X} = 4.24$, S.D. = 0.59), and rule of law ($\bar{X} = 4.21$, S.D. = 0.53) 2) The administrative guidelines according to the principles of good governance of school administrators were: 2.1) on the rule of law, the schools should be trained the knowledge based on school laws, rules, and regulations, and persons who violate laws should be disciplined, 2.2) on virtues, schools should held the seminar workshop based on the criteria for work evaluation, and evaluate work based on the iniquity, 2.3) on transparency, school administrators should define the criteria for the salary promotion, and inform to teachers and educational personnel, 2.4) on participation, school administrators should listen to teachers and educational personnel's suggestions in various ways, 2.5) on responsibility, schools should manipulate data and duty structure, and assign duty based on individual experience and ability, and 2.6) on cost-effectiveness, school administrators should support teachers and educational personnel to apply the technology in their work process.

Keywords: School Administration; the Principles of Good Governance; The School Administration according to the Principles of Good Governance

บทนำ

ในยุคที่โลกเข้าสู่ช่วงเวลาแห่งการเปลี่ยนแปลงเทคโนโลยี มีความเจริญก้าวหน้าอย่างรวดเร็ว ส่งผลให้เศรษฐกิจ สังคมและการเมืองของประเทศต่าง ๆ ในโลกเกิดการเปลี่ยนแปลง มากกว่าช่วงอดีตที่ผ่านมา ซึ่งการเปลี่ยนแปลงในยุคนี้เป็นการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็วมากขึ้น มีความซับซ้อน และไม่สามารถคาดการณ์ได้จึงเกิดเป็นผลกระทบต่าง ๆ (อำนาจ ชีระวิช, 2553, น. 2) นับตั้งแต่ประเทศไทยเกิดวิกฤตการณ์ทางเศรษฐกิจในปี 2540 เป็นต้นมา ทุกภาคส่วนในสังคมได้ตั้งคำถามถึงความโปร่งใสในการบริหารจัดการทั้งภาครัฐและเอกชนเป็นอย่างมาก ส่งผลให้เกิดการตระหนักถึงการออกแบบการบริหารจัดการที่ใช้ “วิธีการ” บริหารที่ชัดเจนได้ข้อตกลงว่าต้องใช้ “หลักธรรมาภิบาล” หลักการนี้ได้เข้ามาพร้อมข้อกำหนดที่หลีกเลี่ยงไม่ได้จากองค์การระหว่างประเทศที่ได้ให้ความช่วยเหลือประเทศไทย หลังประสบวิกฤตดังกล่าวเรียกหลักการนั้นว่า “Good Governance” หลังจากประเทศไทยได้ดำเนินการเรื่องธรรมาภิบาลอย่างจริงจัง ผ่านการออกระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการสร้างระบบบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี พ.ศ. 2542 โดยกำหนดให้ประกอบไปด้วยหลัก 6 ประการ ได้แก่ หลักนิติธรรม หลักคุณธรรม หลักความโปร่งใส หลักการมีส่วนร่วม หลักความรับผิดชอบ และหลักความคุ้มค่า ประเทศไทยได้มีการผลักดันให้หน่วยงานองค์กรต่าง ๆ โดยเฉพาะภาครัฐให้หลักดังกล่าวไปปฏิบัติ (สถาบันดำรงราชานุภาพ, 2557, น. 112-113) เทศบาลเป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบหนึ่งที่จัดตั้งขึ้นตามแนวคิดการกระจายอำนาจให้แก่ท้องถิ่น ให้ดำเนินการปกครองด้วยตนเองตามระบอบประชาธิปไตย โดยให้ประชาชนในท้องถิ่นสามารถเลือกบุคคลขึ้นมาทำหน้าที่ในการกำหนดนโยบาย จัดทำบริการสาธารณะ และแก้ไขจัดการปัญหาให้กับคนในพื้นที่ โดยเทศบาลจะเป็นหน่วยงานในระดับพื้นฐานที่มีความใกล้ชิดกับประชาชนมากที่สุด สามารถรับรู้ปัญหาและความต้องการของประชาชนได้เป็นอย่างดี ซึ่งการเข้ามาเป็นผู้บริหารงานของเทศบาลต้องได้รับความไว้วางใจจากประชาชนในพื้นที่ ขณะเดียวกันก็มีสภาเทศบาลทำหน้าที่เป็นผู้ตรวจสอบการใช้อำนาจของฝ่ายบริหาร แต่ในสภาพความเป็นจริงการใช้อำนาจของผู้บริหารและสภาเทศบาลกลับมีปัญหทั้งในเรื่องความขัดแย้ง การผูกขาดอำนาจ

การผูกครอบงำ โดยส่วนกลางและส่วนภูมิภาค ตลอดจนเรื่องความสุจริต และความโปร่งใส นอกจากนี้ผู้บริหารและสมาชิกสภาเทศบาลอาจขาดความรู้ ความเข้าใจในบทบาทอำนาจหน้าที่ของตน ในฐานะผู้บริหารและฐานะผู้แทนของประชาชนบางส่วนมุ่งแสวงหาผลประโยชน์ส่วนตน ใช้อิทธิพลท้องถิ่น ปิดหู ปิดตาประชาชนไม่ให้ความรู้การบริหารงานและพยายามกีดกันไม่ให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงานยังส่งผลให้การพัฒนาท้องถิ่น และการจัดบริการสาธารณะแก่ประชาชนได้รับผลกระทบในวงกว้าง (เอกราช รังสรรค์, 2553, น. 31) เทศบาลนครนครสวรรค์ อำเภอเมือง จังหวัดนครสวรรค์ เป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบหนึ่งที่ปฏิบัติงานตามอำนาจหน้าที่ของเทศบาลนคร เป็นไปตามพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. 2496 และอำนาจหน้าที่ของเทศบาลนครตามพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 ให้เทศบาลเมืองพญาและองค์กรปกครองส่วนตำบล โดยเทศบาลนครนครสวรรค์มีหน่วยงานในสังกัดรวมทั้งสิ้น 9 หน่วยงาน คือ 1) สำนักปลัดเทศบาล 2) สำนักการสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม 3) สำนักการคลัง 4) สำนักการช่าง 5) สำนักการประปา 6) สำนักการศึกษา 7) กองวิชาการและแผนงาน 8) กองสวัสดิการสังคม และ 9) กองสารสนเทศฯ และทรัพย์สิน นอกจากนั้นเทศบาลนครนครสวรรค์มีโรงเรียนในสังกัดอีก 9 โรงเรียน ซึ่งอยู่ภายใต้การควบคุมดูแลสำนักการศึกษาบุคลากรของเทศบาลนครนครสวรรค์ประกอบไปด้วย คณะผู้บริหาร สมาชิกสภาเทศบาล พนักงานเทศบาล พนักงานครู ลูกจ้างประจำ และพนักงานจ้างเทศบาล เนื่องจากเทศบาลนครนครสวรรค์เป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีขนาดใหญ่ มีหน่วยงานและโรงเรียนในสังกัดมากพอสมควร ส่งผลให้การบริหารมีหลายขั้นตอนและหลายกระบวนการมากขึ้น การควบคุมดูแลก็จะซับซ้อนมากขึ้น โดยเฉพาะโรงเรียนในสังกัดเทศบาลนครนครสวรรค์ ถูกมองว่าเป็นโรงเรียนของท้องถิ่นที่ยังไม่ได้มาตรฐานทางการศึกษาเท่าที่ควร ถ้าเทียบกับโรงเรียนที่อยู่ภายใต้การควบคุมดูแลของกระทรวงศึกษาธิการ โดยผู้ปกครองจะมองโรงเรียนในสังกัดเทศบาลในแง่ลบที่ไม่ค่อยดีนัก เช่น นักเรียนไม่ค่อยมีคุณภาพ ครูผู้สอนไม่มีความเชี่ยวชาญทางด้านวิชาการเท่าที่ควร รวมไปถึงสภาพของโรงเรียนไม่เอื้ออำนวยต่อการเรียน เป็นต้น ซึ่งบางคนมองว่าสาเหตุอาจจะมาจากครู

บุคลากรในโรงเรียน หรือแม้แต่กระทั่งผู้บริหารสถานศึกษาเองก็ตาม (โรงเรียนเทศบาลวัดวานนพพต, 2562, น. 8) การมีธรรมาภิบาลในสถานศึกษานอกจากจะช่วยให้การบริหารงานเป็นไปอย่างดีจนนำไปสู่การทำให้ผู้เรียนมีคุณภาพได้นั้น ยังช่วยแก้ปัญหาภายในองค์กรได้แก่ การทุจริตคอร์รัปชัน ปัญหาการมีผู้บริหารที่เป็นเผด็จการ บริหารโดยไม่เปิดโอกาสให้ผู้อื่นได้มีส่วนร่วม ผู้บริหารขาดความรับผิดชอบ ขาดความโปร่งใส บริหารโดยไม่ยึดความเสมอภาคเป็นธรรม บริหารโดยใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างไม่คุ้มค่า เป็นต้น ปัญหาเหล่านี้ อาจแก้ไขได้ เพราะหลักการของธรรมาภิบาลนั้นครอบคลุมถึงปัญหาดังกล่าว เพราะโดยแก่นแท้ของธรรมาภิบาลโดยเฉพาะธรรมาภิบาลประชาธิปไตยนั้นเน้นการให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในสังคมไม่ว่าจะเป็นภาครัฐ ภาคเอกชนและภาคประชาสังคมปฏิสัมพันธ์กันและเกิดการถ่วงดุลพลังต่าง ๆ ของทั้งภาครัฐ ภาคเอกชนและภาคประชาสังคม ทำให้เห็นว่าการนำธรรมาภิบาลมาใช้ในการบริหารสถานศึกษาจะช่วยแก้ปัญหาอื่น ๆ ในองค์กรได้ โดยการให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วน ซึ่งถือว่ามีผลจำเป็นเพราะจะทำให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องเกิดความผูกพัน รู้สึกรักและมีจิตสำนึกในการเป็นเจ้าขององค์การร่วมกัน ผู้บริหารบริหารงานด้วยความโปร่งใสและมีความรับผิดชอบต่อการบริหาร (วีระยุทธ พรพจน์ธรรมาส, 2557, น. 86) ด้วยเหตุนี้ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาแนวทางการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดเทศบาลนครนครสวรรค์ จังหวัดนครสวรรค์ โดยจะศึกษาในลักษณะการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลทั้ง 6 หลัก คือ หลักนิติธรรม หลักคุณธรรม หลักความโปร่งใส หลักการมีส่วนร่วม หลักความรับผิดชอบ และหลักความคุ้มค่า เพื่อผู้บริหารและผู้ที่เกี่ยวข้องจะได้นำข้อมูลไปใช้ในการพัฒนา และปรับปรุงแนวทางการบริหารสถานศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ และประสิทธิผล เกิดประโยชน์ต่อส่วนรวมอย่างแท้จริง

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดเทศบาลนครนครสวรรค์ จังหวัดนครสวรรค์
2. เพื่อหาแนวทางการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดเทศบาลนครนครสวรรค์จังหวัดนครสวรรค์

ขอบเขตการวิจัย

1. ขอบเขตด้านเนื้อหา

ผู้วิจัยได้ศึกษาสภาพและหาแนวทางการบริหารสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดเทศบาลนครนครสวรรค์ จังหวัดนครสวรรค์ ตามระเบียบของสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการสร้างระบบการบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี พ.ศ. 2542 ทั้ง 6 หลัก ดังนี้ 1) หลักนิติธรรม 2) หลักคุณธรรม 3) หลักความโปร่งใส 4) หลักการมีส่วนร่วม 5) หลักความรับผิดชอบ และ 6) หลักความคุ้มค่า (สำนักนายกรัฐมนตรี, 2542, น. 26-27)

2. ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

2.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ครู และบุคลากรทางการศึกษาของโรงเรียนในสังกัดเทศบาลนครนครสวรรค์ จังหวัดนครสวรรค์ จำนวน 9 แห่ง รวมทั้งสิ้น 380 คน

2.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ครู และบุคลากรทางการศึกษาของโรงเรียนในสังกัดเทศบาลนครนครสวรรค์ จังหวัดนครสวรรค์ จำนวน 9 แห่ง รวมทั้งสิ้น 191 คน จากการกำหนดขนาดตัวอย่างโดยใช้ตารางสำเร็จรูปของ Krejcie & Morgan ได้มาโดยวิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling)

3. ขอบเขตด้านตัวแปร

3.1 สภาพการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา

3.2 แนวทางการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงพรรณนา (Descriptive Research) โดยมุ่งหวังที่จะศึกษาสภาพและนำเสนอแนวทางการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดเทศบาลนครนครสวรรค์ จังหวัดนครสวรรค์ ผู้วิจัยได้กำหนดรายละเอียด และขั้นตอนการวิจัยออกเป็น 2 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาสภาพการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดเทศบาลนครนครสวรรค์ จังหวัดนครสวรรค์

ประชากร ได้แก่ ครูและบุคลากรทางการศึกษาโรงเรียนในสังกัดเทศบาลนครนครสวรรค์ จังหวัดนครสวรรค์ จำนวน 9 แห่ง รวมทั้งสิ้น 380 คน

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ครูและบุคลากรทางการศึกษาโรงเรียนในสังกัดเทศบาลนครนครสวรรค์ จังหวัดนครสวรรค์ จำนวน 9 แห่ง รวมทั้งสิ้น 191 คน จากการกำหนดขนาดตัวอย่างโดยใช้ตารางสำเร็จรูปของ Krejcie & Morgan ได้มาโดยวิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสอบถามเพื่อศึกษาสภาพการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนในสังกัดเทศบาลนครนครสวรรค์ จังหวัดนครสวรรค์ แบ่งออกเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ซึ่งสอบถามเกี่ยวกับเพศ อายุ ระดับการศึกษา ตำแหน่ง และประสบการณ์ในการดำรงตำแหน่ง

ตอนที่ 2 สภาพการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดเทศบาลนครนครสวรรค์ จังหวัดนครสวรรค์ ประกอบด้วย 6 หลัก ได้แก่ 1) หลักนิติธรรม 2) หลักคุณธรรม 3) หลักความโปร่งใส 4) หลักการมีส่วนร่วม 5) หลักความรับผิดชอบ และ 6) หลักความคุ้มค่า เป็นแบบเลือกตอบ ซึ่งมีลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) มี 5 ระดับ

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ผู้วิจัยขอหนังสือจากคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์ถึงผู้บริหาร สถานศึกษา โรงเรียนในสังกัดเทศบาลนครนครสวรรค์ จังหวัดนครสวรรค์ ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูล

2. ผู้วิจัยนำแบบสอบถามพร้อมหนังสือขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูล จัดส่งโรงเรียนในสังกัดเทศบาลนครนครสวรรค์ จังหวัดนครสวรรค์ ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างของการวิจัย โดยกำหนดเวลาในการเก็บข้อมูล ระหว่างวันที่ 12-16 ตุลาคม พ.ศ. 2563 จำนวน 191 ฉบับ

3. ผู้วิจัยติดตามขอรับแบบสอบถามกลับคืน จำนวน 191 ฉบับ ครบถ้วนตามกลุ่มตัวอย่างที่กำหนด

4. ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่ได้รับคืนมาตรวจสอบความสมบูรณ์ เพื่อทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยวิธีทางสถิติ

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามใช้ค่าความถี่ (Frequency) และร้อยละ (Percentage)

2. วิเคราะห์การบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดเทศบาลนครนครสวรรค์ จังหวัดนครสวรรค์ ด้วยการหาค่าเฉลี่ย และหาค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของแบบสอบถาม การแปลผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการบริหารตามหลักธรรมาภิบาล ใช้เกณฑ์การแปลความหมายของเบสท์ ดังนี้

4.50-5.00 หมายถึง มีการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลอยู่ในระดับมากที่สุด

3.50-4.49 หมายถึง มีการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลอยู่ในระดับมาก

2.50-3.49 หมายถึง มีการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลอยู่ในระดับปานกลาง

1.50-2.49 หมายถึง มีการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลอยู่ในระดับน้อย

1.00-1.49 หมายถึง มีการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลอยู่ในระดับน้อยที่สุด

ขั้นตอนที่ 2 หาแนวทางการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดเทศบาลนครนครสวรรค์ จังหวัดนครสวรรค์ โดยการจัดประชุมสนทนากลุ่มจากผู้เชี่ยวชาญด้านการบริหารการศึกษาดมหลักธรรมาภิบาล จำนวน 7 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยในขั้นตอนที่ 2 คือ แบบบันทึกการสนทนากลุ่ม เรื่อง แนวทางการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดเทศบาลนครนครสวรรค์ จังหวัดนครสวรรค์ เป็นแบบบันทึกลงความคิดเห็นพิจารณาตรวจสอบใน 2 ลักษณะ คือ

1. ร่างแนวทางที่ผู้วิจัยนำเสนอ หากเหมาะสมให้พิจารณาว่าคงเดิม

2. ร่างแนวทางที่ผู้วิจัยนำเสนอ หากไม่เหมาะสมให้ผู้เชี่ยวชาญให้ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมในร่างเพื่อการปรับปรุงต่อไป

ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือ

1. ผู้วิจัยได้ศึกษาหลักการวิธีการสนทนากลุ่ม
2. กำหนดกรอบในการจัดทำกรสนทนากลุ่ม และแบบบันทึกการสนทนากลุ่ม
3. วิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถาม นำข้อคำถามที่มีระดับสภาพต่ำที่สุด 3 อันดับ จาก 6 ตัวแปร มาร่างเป็นแนวทางการบริหารตามหลักธรรมาภิบาล
4. นำร่างแนวทางการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดเทศบาลนครนครศรีธรรมราช จังหวัดนครศรีธรรมราช เสนออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อให้ข้อเสนอแนะ
5. นำข้อเสนอแนะของอาจารย์ที่ปรึกษามาปรับปรุงและจัดทำเป็นฉบับสมบูรณ์ เพื่อจัดทำกรสนทนากลุ่มต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ผู้วิจัยขอหนังสือจากคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช ถึงผู้เชี่ยวชาญ 7 คน เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการประชุมเพื่อสนทนากลุ่ม
2. จัดประชุมเพื่อสนทนากลุ่มผู้เชี่ยวชาญทั้ง 7 คน
3. ผู้วิจัยนำแบบบันทึกการสนทนากลุ่ม เรื่อง แนวทางการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดเทศบาลนครนครศรีธรรมราช จังหวัดนครศรีธรรมราช ไปบันทึกการสนทนากลุ่มกับผู้เชี่ยวชาญทั้ง 7 คน เพื่อบันทึกข้อเสนอแนะจากผู้เชี่ยวชาญในวันที่ 5 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2564 เวลา 13.30-16.30 น. ณ ห้องสมุดเทศบาลนครนครศรีธรรมราช
4. ผู้วิจัยนำข้อมูลจากแบบบันทึกการสนทนากลุ่มมาวิเคราะห์เป็นแนวทางการบริหาร ตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดเทศบาลนครนครศรีธรรมราช จังหวัดนครศรีธรรมราช

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญจากการสนทนากลุ่ม โดยใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

เพื่อสังเคราะห์และหาแนวทางการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดเทศบาลนครนครศรีธรรมราช จังหวัดนครศรีธรรมราช

ผลการวิจัย

ขั้นตอนที่ 1 สภาพการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดเทศบาลนครนครศรีธรรมราช จังหวัดนครศรีธรรมราช

ตารางที่ 1 แสดงผลการวิเคราะห์สภาพการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดเทศบาลนครนครศรีธรรมราช จังหวัดนครศรีธรรมราชในภาพรวม

รายการ	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1. หลักนิติธรรม	4.21	0.53	มาก
2. หลักคุณธรรม	4.38	0.56	มาก
3. หลักความโปร่งใส	4.26	0.59	มาก
4. หลักการมีส่วนร่วม	4.28	0.57	มาก
5. หลักความรับผิดชอบ	4.24	0.59	มาก
6. หลักความคุ้มค่า	4.26	0.55	มาก
รวมเฉลี่ย	4.27	0.57	มาก

จากตารางที่ 1 พบว่า สภาพการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดเทศบาลนครนครศรีธรรมราช จังหวัดนครศรีธรรมราช ตามความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.27$, S.D. = 0.57) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อันดับสูงสุด หลักคุณธรรม ($\bar{X} = 4.38$, S.D. = 0.56) อยู่ในระดับมาก อันดับที่ 2 หลักการมีส่วนร่วม ($\bar{X} = 4.28$, S.D. = 0.57) อยู่ในระดับมาก อันดับที่ 3 หลักความคุ้มค่า ($\bar{X} = 4.26$, S.D. = 0.55) อยู่ในระดับมาก อันดับที่ 4 หลักความโปร่งใส ($\bar{X} = 4.26$, S.D. = 0.59) อันดับที่ 5 หลักความรับผิดชอบ ($\bar{X} = 4.24$, S.D. = 0.59) อยู่ในระดับมาก และอันดับต่ำสุด หลักนิติธรรม ($\bar{X} = 4.21$, S.D. = 0.53) อยู่ในระดับมาก

ขั้นตอนที่ 2 หาแนวทางการบริหารตามหลักธรรมาภิบาล ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดเทศบาลนครนครสวรรค์ จังหวัดนครสวรรค์

1. แนวทางการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหาร
สถานศึกษาด้านหลักนิติธรรม

1.1 ผู้บริหารสถานศึกษาควรจัดอบรมให้ความรู้เรื่อง กฎ
ระเบียบ ข้อบังคับของสถานศึกษา เป็นประจำทุกปี

1.2 ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีการแต่งตั้งคณะกรรมการ
ที่ทำหน้าที่ตรวจสอบ ดูแลเกี่ยวกับเรื่องกฎ ระเบียบ และข้อบังคับ
ของสถานศึกษา

1.3 ผู้บริหารสถานศึกษาควรลงโทษทางวินัยแก่ผู้ที่ไม่
ปฏิบัติตามกฎ ระเบียบ ข้อบังคับของสถานศึกษาโดยไม่เลือก
ปฏิบัติและมีมาตรฐานเดียวกัน

1.4 ผู้บริหารสถานศึกษาควรจัดประชุมเรื่องการกำหนด
กฎ ระเบียบ และข้อบังคับของสถานศึกษา

1.5 ผู้บริหารสถานศึกษาควรรับฟังความคิดเห็น และ
หาแนวทางเพิ่มเติมในการแสดงความคิดเห็นให้แก่ครู และบุคลากร
ทางการศึกษา

1.6 ผู้บริหารสถานศึกษาควรจัดทำฐานข้อมูลสารสนเทศ
ความรู้และความสามารถในแต่ละด้านของครู และบุคลากรทาง
การศึกษา

1.7 ผู้บริหารสถานศึกษาควรเปิดโอกาสให้ครูและ
บุคลากรทางการศึกษาได้แสดงความรู้ความสามารถ

1.8 ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีการประชุมกำหนดภาระ
งานให้ตรงตามความรู้ความสามารถและความเหมาะสมของแต่ละ
บุคคลอย่างชัดเจน

1.9 ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีการกำกับ ตรวจสอบ
ขั้นตอนการปฏิบัติงานโดยละเอียด

2. แนวทางการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหาร
สถานศึกษาด้านหลักความโปร่งใส

2.1 ผู้บริหารสถานศึกษาควรกำหนดหลักเกณฑ์
การประเมิน

2.2 ผู้บริหารสถานศึกษาควรแต่งตั้งคณะกรรมการใน
การประเมินเงินเดือนของครูและบุคลากรทางการศึกษา

2.3 ผู้บริหารสถานศึกษาแจ้งผลการประเมินการเลื่อน
เงินเดือนให้แก่ครูและบุคลากรทางการศึกษาทราบ

2.4 ผู้บริหารสถานศึกษามีการวางแผนพัฒนาคุณภาพ
การศึกษา

2.5 ผู้บริหารสถานศึกษาดำเนินการตามแผนที่วางไว้

2.6 ผู้บริหารสถานศึกษาตรวจสอบและประเมินผล
กระบวนการปฏิบัติงานตามแผนที่วางไว้

2.7 ผู้บริหารสถานศึกษาปรับปรุงและแก้ไข

2.8 ผู้บริหารสถานศึกษาจัดทำรายงานการบริหาร
สถานศึกษาเพื่อความโปร่งใสในการปฏิบัติงานและสามารถ
ตรวจสอบได้

2.9 ผู้บริหารสถานศึกษาควรเปิดโอกาสให้ครู และ
บุคลากรทางการศึกษา หรือผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องสามารถเข้ามา
ตรวจสอบการปฏิบัติงานของสถานศึกษาอย่างตรงไปตรงมา

3. แนวทางการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหาร
สถานศึกษาด้านหลักความรับผิดชอบ

3.1 ผู้บริหารสถานศึกษาควรจัดทำข้อมูลของครูและ
บุคลากรทางการศึกษา เกี่ยวกับวุฒิทางการศึกษาและความสามารถ
พิเศษของแต่ละบุคคล

3.2 ผู้บริหารสถานศึกษาควรจัดโครงสร้างหน้าที่ความ
รับผิดชอบและมอบหมายภาระงานให้เหมาะสมกับประสบการณ์
และความสามารถของแต่ละคน

3.3 ผู้บริหารควรทำการประเมินผลการปฏิบัติและ
โครงการที่ได้รับมอบหมาย

3.4 ผู้บริหารสถานศึกษาควรวิเคราะห์ปัญหา และสาเหตุ
ของการเกิดปัญหา ตลอดจนหาแนวทางในการป้องกัน และแก้ไขปัญห

3.5 ผู้บริหารสถานศึกษาควรตัดสินใจสั่งการหรือ
แก้ปัญหาในทุก ๆ เรื่อง

3.6 ผู้บริหารสถานศึกษาควรยอมรับผลจากการ
บริหารงานตามหน้าที่ และนโยบายที่ได้รับมอบหมายจากหน่วยงานอื่น ๆ

สรุปและอภิปรายผลการวิจัย

สรุปผลการวิจัย

1. สภาพการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดเทศบาลนครนครสวรรค์ จังหวัดนครสวรรค์ โดยภาพรวมมีสภาพการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า สภาพการบริหารสถานศึกษาอันดับที่ 1 หลักคุณธรรม อยู่ในระดับมาก สภาพการบริหารสถานศึกษาอันดับที่ 2 หลักการมีส่วนร่วม อยู่ในระดับมาก สภาพการบริหารสถานศึกษาอันดับที่ 3 หลักความคุ้มค่า อยู่ในระดับมาก สภาพการบริหารสถานศึกษาอันดับที่ 4 หลักความโปร่งใส อยู่ในระดับมาก สภาพการบริหารสถานศึกษาอันดับที่ 5 หลักความรับผิดชอบ อยู่ในระดับมาก และสภาพการบริหารสถานศึกษาอันดับที่ 6 หลักนิติธรรม อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาสภาพการบริหารสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา เป็นรายข้อในแต่ละหลัก ได้ผลดังนี้

1.1 หลักนิติธรรม โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านโดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยต่ำสุด 3 อันดับจากมากไปน้อย พบว่า สภาพการบริหารสถานศึกษาอันดับ 1 คือ ลงโทษทางวินัยแก่ผู้ที่ไม่ปฏิบัติตามกฎ ระเบียบ ข้อบังคับของสถานศึกษา สภาพการบริหารสถานศึกษาอันดับ 2 คือ เปิดโอกาสให้ครูและบุคลากรทางการศึกษา มีส่วนร่วมในการกำหนดกฎ ระเบียบ ข้อบังคับของสถานศึกษา และสภาพการบริหารสถานศึกษาอันดับ 3 คือ การกำหนดหน้าที่ความรับผิดชอบของครูและบุคลากรทางการศึกษา เป็นไปตามความรู้ ความสามารถและความเหมาะสม

1.2 หลักคุณธรรม โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านโดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยต่ำสุด 3 อันดับจากมากไปน้อย พบว่า สภาพการบริหารสถานศึกษาอันดับ 1 คือ ผู้บริหารสถานศึกษาประเมินผลการปฏิบัติงาน พิจารณาความดีความชอบด้วยความมีคุณธรรมจริยธรรม สภาพการบริหารสถานศึกษาอันดับ 2 คือ ผู้บริหารสถานศึกษากำหนดบทลงโทษทางวินัยของครูและบุคลากรทางการศึกษาด้วยความมีคุณธรรมจริยธรรม และสภาพการบริหารสถานศึกษาอันดับ 3 คือ ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นแบบอย่างการปฏิบัติตนที่ดีตามหลักคุณธรรมจริยธรรม

1.3 ด้านหลักความโปร่งใส โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านโดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยต่ำสุด 3 อันดับจากมากไปน้อย พบว่า สภาพการบริหารสถานศึกษาอันดับ 1 คือ การประชุมพิจารณาการเลื่อนเงินเดือน เป็นไปตามระเบียบ สามารถตรวจสอบได้ สภาพการบริหารสถานศึกษาอันดับ 2 คือ มีกระบวนการบริหารงานอย่างเป็นระบบ ชัดเจน มีความโปร่งใส และสามารถตรวจสอบได้ และสภาพการบริหารสถานศึกษาอันดับ 3 คือ เปิดโอกาสให้ครู บุคลากรทางการศึกษา หรือผู้มีส่วนเกี่ยวข้องเข้ามาตรวจสอบ และประเมินผลการปฏิบัติงานของสถานศึกษา

1.4 หลักการมีส่วนร่วม โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านโดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยต่ำสุด 3 อันดับจากมากไปน้อย พบว่า สภาพการบริหารสถานศึกษาอันดับ 1 คือ เปิดโอกาสให้ครูและบุคลากรทางการศึกษา มีส่วนร่วมในการตัดสินใจแก้ปัญหาในเรื่องต่าง ๆ ของสถานศึกษา สภาพการบริหารสถานศึกษาอันดับ 2 คือ เปิดโอกาสให้ครูและบุคลากรทางการศึกษาเข้ามามีส่วนร่วมในการให้ข้อมูล การแสดงความคิดเห็น การให้คำปรึกษาและร่วมวางแผนปฏิบัติการและสภาพการบริหารสถานศึกษาอันดับ 3 คือ เปิดโอกาสให้ครูและบุคลากรทางการศึกษา มีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบาย การวางแผนพัฒนาการศึกษา ตลอดจนการจัดทำหลักสูตรของสถานศึกษา

1.5 หลักความรับผิดชอบ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านโดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยต่ำสุด 3 อันดับจากมากไปน้อย พบว่า สภาพการบริหารสถานศึกษาอันดับ 1 คือ จัดโครงสร้างการบริหารงาน กำหนดภาระงาน หน้าที่ความรับผิดชอบอย่างเป็นระบบ มีความชัดเจน สภาพการบริหารสถานศึกษาอันดับ 2 คือ การใส่ใจ และกระตือรือร้นในการแก้ปัญหา และสภาพการบริหารสถานศึกษาอันดับ 3 คือ มีความกล้าที่จะยอมรับผลจากการตัดสินใจ และการกระทำของตน

1.6 หลักความคุ้มค่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านโดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยต่ำสุด 3 อันดับจากมากไปน้อย พบว่า สภาพการบริหารสถานศึกษาอันดับ 1 คือ การนำนวัตกรรมและเทคโนโลยีที่ทันสมัย มาใช้ในการปฏิบัติงานเพื่อลดต้นทุนและค่าใช้จ่ายของสถานศึกษา สภาพการบริหารสถานศึกษาอันดับ 2 คือ ลดขั้นตอนการปฏิบัติงานในสถานศึกษาที่เกินความจำเป็นให้น้อยลง และสภาพการบริหารสถานศึกษา

อันดับ 3 คือ วางแผนงาน โครงการของสถานศึกษาโดยการวิเคราะห์ และประมาณการค่าใช้จ่ายงบประมาณอย่างเหมาะสม

2. แนวทางการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหาร สถานศึกษา สังกัดเทศบาลนครนครสวรรค์ จังหวัดนครสวรรค์ ทั้ง 6 หลัก ดังนี้

2.1 หลักนิติธรรมสถานศึกษาจัดอบรมให้ความรู้เรื่องกฎ ระเบียบ ข้อบังคับของสถานศึกษาเป็นประจำทุกปี มีการแต่งตั้ง คณะกรรมการที่ทำหน้าที่ตรวจสอบ ดูแลเกี่ยวกับเรื่องกฎ ระเบียบ และข้อบังคับของสถานศึกษา ลงโทษทางวินัยแก่ผู้ที่ไม่ปฏิบัติตามกฎ ระเบียบ ข้อบังคับของสถานศึกษาโดยไม่เลือกปฏิบัติและมีมาตรฐานเดียวกัน สถานศึกษาควรจัดประชุมเรื่องการกำหนด กฎ ระเบียบ ข้อบังคับของสถานศึกษา ผู้บริหารรับฟังความคิดเห็น และหาแนวทางเพิ่มเติมในการแสดงความคิดเห็นให้แก่ครู และบุคลากรทางการศึกษา สถานศึกษาจัดทำฐานข้อมูลสารสนเทศ ความรู้และความสามารถในแต่ละด้านของครูและบุคลากรทางการ ศึกษา เปิดโอกาสให้ครูและบุคลากรทางการศึกษา ได้แสดงความรู้ ความสามารถ มีการประชุมกำหนดภาระงานให้ตรงตามความรู้ ความสามารถและความเหมาะสมของแต่ละบุคคลอย่างชัดเจน กำกับตรวจสอบขั้นตอนการปฏิบัติงานโดยละเอียด

2.2 ด้านหลักความโปร่งใสผู้บริหารกำหนดหลักเกณฑ์ การประเมิน แต่งตั้งคณะกรรมการในการประเมิน เลื่อนเงินเดือน ของครูและบุคลากรทางการศึกษา แจ้งผลการประเมินการเลื่อน เงินเดือนให้แก่ครูและบุคลากรทางการศึกษาทราบ ผู้บริหารมีการ วางแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา ผู้บริหารดำเนินการตามแผนที่ วางไว้ ตรวจสอบและประเมินผลกระบวนการปฏิบัติงานตามแผนที่ วางไว้ ปรับปรุงและแก้ไขจัดประชุมเพื่อเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร ให้ครูและบุคลากรทางการศึกษาทราบเพื่อความเข้าใจ และปฏิบัติ ไปในแนวทางเดียวกัน ดำเนินการต่าง ๆ อย่างเปิดเผย เพื่อให้ผู้ที่มี ส่วนเกี่ยวข้องได้ทราบถึงข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ อย่างตรงไปตรงมา

2.3 หลักความรับผิดชอบผู้บริหารสถานศึกษาควรจัดทำ ข้อมูลของครูและบุคลากรทางการศึกษา เกี่ยวกับวุฒิทางการศึกษา และความสามารถพิเศษของแต่ละบุคคล จัดโครงสร้างหน้าที่ ความรับผิดชอบและมอบหมายภาระงานให้เหมาะสมกับ ประสิทธิภาพและความสามารถของแต่ละคน ควรวิเคราะห์ปัญหา และสาเหตุของการเกิดปัญหา ตลอดจนหาแนวทางในการป้องกัน

และแก้ไขปัญหา ทำการประเมินผลการปฏิบัติ และโครงการที่ได้รับ มอบหมาย เพื่อดูผลการประเมินงาน ผู้บริหารสถานศึกษาตัดสินใจ สั่งการหรือแก้ปัญหาในทุก ๆ เรื่อง ผู้บริหารสถานศึกษายอมรับผล จากการบริหารงานตามหน้าที่ และนโยบายที่ได้รับมอบหมาย จากหน่วยงานอื่น ๆ

อภิปรายผลการวิจัย

1. สภาพการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหาร สถานศึกษา สังกัดเทศบาลนครนครสวรรค์ จังหวัดนครสวรรค์ โดยภาพรวมทั้ง 6 ด้าน อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเกิดจากผู้บริหาร สถานศึกษานำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการบริหาร เพื่อเพิ่ม ประสิทธิภาพของการปฏิบัติงานในสถานศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับ ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการบริหารกิจการบ้านเมือง และ สังคมที่ดี พ.ศ. 2542 ทำให้สถานศึกษาดำเนินไปได้อย่างเป็นระบบ และมีประสิทธิภาพ ผู้บริหารได้รับความร่วมมือจากครู บุคลากร ทางการศึกษา และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการปฏิบัติงานเป็นอย่างดี เพื่อการพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพและพัฒนา ผู้เรียนให้มีคุณภาพมากยิ่งขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของวิชา พรหมโชติ (2557) ที่พบว่า การบริหารจัดการสถานศึกษาตามหลัก ธรรมาภิบาล โดยภาพรวมการบริหารจัดการอยู่ในระดับมาก และ ยังสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ เจริญทอง มีชัย (2557) ที่พบว่า การใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารงานในโรงเรียนสังกัดเทศบาล เมืองนครพนม โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

2. การอภิปรายผลรายด้าน ตามหลักธรรมาภิบาลทั้ง 6 หลัก คือ หลักนิติธรรม หลักคุณธรรม หลักความโปร่งใส หลักการมีส่วนร่วม หลักความรับผิดชอบ และหลักความคุ้มค่า มีผลดังนี้

2.1 หลักนิติธรรม จากการศึกษา พบว่ามีสภาพ การบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีสภาพการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหาร สถานศึกษาที่ต่ำที่สุด คือ ลงโทษทางวินัยแก่ผู้ที่ไม่ปฏิบัติตามกฎ ระเบียบ ข้อบังคับของสถานศึกษา ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ ผู้บริหาร สถานศึกษาไม่ได้ศึกษาเกี่ยวกับกฎ ระเบียบ ข้อบังคับของ สถานศึกษาอย่างรอบคอบ อาจส่งผลให้การตัดสินใจในการลงโทษ ทางวินัยแก่ผู้ที่ทำผิดกฎ ระเบียบ ข้อบังคับของสถานศึกษา

ในเรื่องเดียวกัน ได้รับทลงโทษที่ไม่เหมือนกัน เพราะไม่เป็นไปตามกฎ ระเบียบ ข้อบังคับของสถานศึกษา ทำให้เกิดความไม่เป็นธรรม ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ เปรมมิกา อ่อนธานี (2559) ที่พบว่า ข้อที่มีสภาพการบริหารต่ำที่สุด ด้านหลักนิติธรรม คือ การใช้กฎ ระเบียบ ข้อบังคับกับข้าราชการครู และบุคลากรทางการศึกษาอย่างเท่าเทียมกัน

2.2 หลักคุณธรรม จากการศึกษ พบว่า มีสภาพการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าข้อที่มีสภาพการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาที่ต่ำที่สุด คือ ผู้บริหารสถานศึกษาประเมินผลการปฏิบัติงาน พิจารณาความดีความชอบด้วยความมีคุณธรรมจริยธรรม ทั้งนี้อาจเป็นเพราะกระบวนการประเมินผลปฏิบัติงานของผู้บริหารสถานศึกษาไม่ชัดเจน ไม่ได้เปิดเผยผลการประเมิน และการพิจารณาความดีความชอบ ไม่มีเอกสารประกอบการประเมิน ทำให้ผู้ได้รับการประเมินไม่สามารถตรวจสอบได้ถึงผลการประเมินผล การปฏิบัติงานของตนเอง ซึ่งอาจส่งผลให้ผู้ได้รับการประเมินรู้สึกถึงความไม่ยุติธรรม การประเมินผลการปฏิบัติงาน และการพิจารณาความดีความชอบที่ไม่เป็นธรรม และไม่มีมาตรฐานของผู้บริหารสถานศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของกนกพร จินมพันธ์ (2555) ที่พบว่า ข้อที่มีสภาพการบริหารต่ำที่สุด ด้านหลักคุณธรรม คือ ผู้บริหารประเมินผลการปฏิบัติงานและการพิจารณาความดีความชอบของบุคลากรด้วยความยุติธรรม

2.3 หลักความโปร่งใส จากการศึกษ พบว่า มีสภาพการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าข้อที่มีสภาพการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาที่ต่ำที่สุด คือ การประชุมพิจารณาการเลื่อนเงินเดือน เป็นไปตามระเบียบสามารถตรวจสอบได้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารสถานศึกษาไม่ได้ประชาสัมพันธ์เรื่องการประชุมพิจารณาการเลื่อนเงินเดือนอย่างทั่วถึงก่อนการประชุม ไม่ได้ชี้แจงกระบวนการพิจารณาการเลื่อนเงินเดือนอย่างตรงไปตรงมา ครูและบุคลากรทางการศึกษาอาจไม่เข้าใจถึงกระบวนการ และระเบียบในการพิจารณาเลื่อนเงินเดือน ผู้บริหารสถานศึกษาไม่เปิดโอกาสให้ครูและบุคลากรตรวจสอบเอกสารที่แสดงผลการพิจารณาเลื่อน

เงินเดือน อาจส่งผลให้ครูและบุคลากรทางการศึกษาไม่มั่นใจในกระบวนการพิจารณาเลื่อนเงินเดือนของผู้บริหารสถานศึกษาว่ามีความโปร่งใส และเป็นไปตามระเบียบการพิจารณาหรือไม่ ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของพรทิพย์ เลี่ยมใจดี (2562) ที่พบว่า ข้อที่มีสภาพการบริหารต่ำที่สุด ด้านหลักความโปร่งใส คือ ผู้บริหารประกาศเกณฑ์การประเมินและแนวทางการปฏิบัติในการพิจารณาเลื่อนเงินเดือนให้บุคลากรทราบโดยทั่วกัน และมีการประเมินผลอย่างยุติธรรม มีความโปร่งใสและมีหลักฐาน

2.4 หลักการมีส่วนร่วม จากการศึกษ พบว่า มีสภาพการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าข้อที่มีสภาพการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาที่ต่ำที่สุด คือ เปิดโอกาสให้ครูและบุคลากรทางการศึกษามีส่วนร่วมในการตัดสินใจแก้ปัญหาในเรื่องต่าง ๆ ของสถานศึกษา ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ ผู้บริหารสถานศึกษาไม่เปิดโอกาสให้ครูและบุคลากรทางการศึกษาได้มีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นต่าง ๆ เกี่ยวกับสถานศึกษา หรือช่องทางการแสดงความคิดเห็น ไม่หลากหลายมากพอ เนื่องจากครูและบุคลากรทางการศึกษาไม่กล้าแสดงความคิดเห็นอย่างตรงไปตรงมาต่อหน้าผู้บริหารสถานศึกษาทันทีที่ผู้บริหารสถานศึกษาขอความคิดเห็น ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ วิไลรัตน์ ฝ่ายดี (2559) ที่พบว่า ข้อที่มีสภาพการบริหารต่ำที่สุด ด้านหลักการมีส่วนร่วม คือ การเปิดโอกาสให้ครูและบุคลากรเข้ามามีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาต่าง ๆ

2.5 หลักความรับผิดชอบจากการศึกษาพบว่า มีสภาพการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าข้อที่มีสภาพการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาที่ต่ำที่สุด คือ จัดโครงสร้างการบริหารงาน กำหนดภาระงานหน้าที่ความรับผิดชอบอย่างเป็นระบบมีความชัดเจน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารสถานศึกษามอบหมายงานโดยไม่ได้กำหนดบทบาทหน้าที่ของครูและบุคลากรทางการศึกษาไว้อย่างชัดเจน ทำให้เกิดปัญหาการส่งงานทับซ้อน ครูและบุคลากรทางการศึกษาได้รับมอบหมายงานที่ไม่เท่าเทียมและเกินความจำเป็น อาจส่งผลให้ประสิทธิภาพการทำงานของครูและบุคลากรทางการศึกษาลดลง

ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของนิตมงคล สูงเนิน (2561) ที่พบว่า ข้อที่มีสภาพการบริหารต่ำที่สุด ด้านหลักความรับผิดชอบ คือ การมอบภาระหน้าที่ให้ครูได้เหมาะสมกับงานที่ทำ

2.6 หลักความคุ้มค่า จากการศึกษ พบว่ามีสภาพการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าข้อที่มีสภาพการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา ที่ต่ำที่สุด คือ การนำนวัตกรรมและเทคโนโลยีที่ทันสมัยมาใช้ในการปฏิบัติงานเพื่อลดต้นทุนและค่าใช้จ่ายของสถานศึกษา ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะผู้บริหารสถานศึกษาไม่ได้ให้ความสำคัญในการนำระบบเทคโนโลยีสารสนเทศหรือนวัตกรรมที่ทันสมัยมาใช้ ในบริหารงาน รวมถึงการปฏิบัติงานของบุคลากรทางการศึกษา เท่าที่ควร ยึดติดกับกระบวนการทำงานแบบเดิม ๆ ทำให้ การปฏิบัติงานเกิดความล่าช้า ไม่ทันเวลาที่กำหนด และเป็นการสิ้นเปลืองทรัพยากรและงบประมาณของสถานศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของกิตติภูมิ สมศรี (2560) ที่พบว่าข้อที่มีสภาพการบริหารต่ำที่สุด ด้านหลักความคุ้มค่า คือ การส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีมาใช้ในการบริหารสถานศึกษา

3. แนวทางการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดเทศบาลนครนครสวรรค์ จังหวัดนครสวรรค์ ตามหลักธรรมาภิบาลต่ำสุด 3 อันดับแรก จากทั้งหมด 6 หลัก ได้แก่ หลักนิติธรรม หลักความโปร่งใส และหลักความรับผิดชอบ มีผลดังนี้

3.1 หลักนิติธรรม มีแนวทางในการดำเนินงาน ดังนี้ สถานศึกษาจัดอบรมให้ความรู้เรื่องกฎ ระเบียบ ข้อบังคับของสถานศึกษาเป็นประจำทุกปี มีการแต่งตั้งคณะกรรมการที่ทำหน้าที่ตรวจสอบ ดูแลเกี่ยวกับเรื่องกฎ ระเบียบและข้อบังคับของสถานศึกษา ลงโทษทางวินัยแก่ผู้ที่ไม่ปฏิบัติตามกฎ ระเบียบ ข้อบังคับของสถานศึกษาโดยไม่เลือกปฏิบัติและมีมาตรฐานเดียวกัน สถานศึกษาควรจัดประชุมเรื่องการกำหนดกฎ ระเบียบ ข้อบังคับของสถานศึกษา ผู้บริหารรับฟังความคิดเห็น และหาแนวทางเพิ่มเติมในการแสดงความคิดเห็นให้แก่ครู และบุคลากรทางการศึกษา สถานศึกษาจัดทำฐานข้อมูลสารสนเทศความรู้ และความสามารถในแต่ละด้านของครูและบุคลากรทางการศึกษา เปิดโอกาสให้ครูและบุคลากรทางการศึกษาได้แสดงความรู้

ความสามารถ มีการประชุมกำหนดภาระงานให้ตรงตามความรู้ ความสามารถและความเหมาะสมของแต่ละบุคคลอย่างชัดเจน กำกับตรวจสอบขั้นตอนการปฏิบัติงานโดยละเอียด ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ ภูวินทร์ รักษาพงศ์ (2559) ที่พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาให้ความสำคัญกับการออกกฎระเบียบ ข้อบังคับของสถานศึกษา มีการชี้แจงและอธิบายถึงความเปลี่ยนแปลงทางด้านกฎระเบียบต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษา มีการออกกฎระเบียบ ข้อบังคับของสถานศึกษาให้ทันสมัย และสอดคล้องกับเหตุการณ์ปัจจุบัน สถานศึกษามีการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์กฎระเบียบ ข้อบังคับของสถานศึกษาแก่ ครู นักเรียน ผู้ปกครองและชุมชนได้ทราบ เปิดโอกาสให้บุคลากร นักเรียนและชุมชนแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับข้อบังคับต่าง ๆ ที่จะมีส่วนบังคับใช้ในสถานศึกษา มีการตัดสินใจโดยใช้กฎระเบียบของสถานศึกษาเป็นเกณฑ์ ผู้บริหารสถานศึกษามีภาวะผู้นำ และเป็นแบบอย่างให้แก่บุคลากรในสถานศึกษา ปฏิบัติต่อบุคลากรอย่างเสมอภาค และผู้บริหารสถานศึกษาควรกำหนดหน้าที่ความรับผิดชอบโดยมอบหมายงานให้บุคลากรได้ปฏิบัติหน้าที่ตามความรู้ ความสามารถ ความเหมาะสม มีการกำกับติดตามการใช้แผนปฏิบัติการอย่างชัดเจนและสม่ำเสมอ

3.2 หลักความโปร่งใส มีแนวทางในการดำเนินงาน ดังนี้ ผู้บริหารกำหนดหลักเกณฑ์การประเมิน แต่งตั้งคณะกรรมการในการประเมินเงินเดือนของครูและบุคลากรทางการศึกษา แจ้งผลการประเมินการประเมินเงินเดือนให้แก่ครูและบุคลากรทางการศึกษาทราบ ผู้บริหารมีการวางแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา ผู้บริหารดำเนินการตามแผนที่วางไว้ ตรวจสอบและประเมินผลกระบวนการปฏิบัติงานตามแผนที่วางไว้ปรับปรุงและแก้ไข จัดประชุมเพื่อเปิดเผยข้อมูลข่าวสารให้ครูและบุคลากรทางการศึกษาทราบ เพื่อความเข้าใจและปฏิบัติไปในแนวทางเดียวกัน ดำเนินการต่าง ๆ อย่างเปิดเผย เพื่อให้ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องได้ทราบถึงข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ อย่างตรงไปตรงมา ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ กนกพร จินมหันต์ (2555) ที่พบว่าควรประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดีในด้านความโปร่งใส กำหนดให้มีคณะกรรมการการพิจารณาความดีความชอบเพื่อจัดทำแนวทางการประเมินที่ชัดเจนและชี้แจงให้ที่ประชุมทราบ กำหนดให้มีระเบียบปฏิบัติงานที่ชัดเจนและเหมาะสม เพื่อให้มีระบบการ

ควบคุมภายในที่โปร่งใสและมีประสิทธิภาพ โดยกำกับดูแลให้มีการสื่อสารและเปิดเผยสารสนเทศในเรื่องต่าง ๆ ให้กับผู้มีส่วนได้เสียอย่างถูกต้องเหมาะสม ติดตามการดำเนินงานให้บรรลุวัตถุประสงค์ การปฏิบัติตามกฎหมาย ระเบียบปฏิบัติงานและนโยบายที่เกี่ยวข้อง และกำกับดูแลให้มีการจัดสรรงบประมาณและทรัพยากรที่มีอยู่มาใช้อย่างมีประสิทธิภาพสูงสุดอย่างยั่งยืน เพื่อผลประโยชน์ต่อประเทศชาติและประชาชน จัดตั้งคณะกรรมการตรวจสอบ ติดตามผลการบริหารงบประมาณของโรงเรียน เผยแพร่ผลการดำเนินงาน กิจกรรม โครงการให้คณะครูผู้เกี่ยวข้องได้รับทราบร่วมกัน หรือก่อนดำเนินกิจกรรม มีการประชุมร่วมกันแจกแจงวิธีการดำเนินงาน ค่าใช้จ่ายและรายละเอียดอื่น ๆ

3.3 หลักความรับผิดชอบ มีแนวทางในการดำเนินงาน ดังนี้ ผู้บริหารสถานศึกษาจัดทำข้อมูลของครู และบุคลากรทางการศึกษาเกี่ยวกับพฤติกรรมการศึกษาและความสามารถพิเศษของแต่ละบุคคล จัดโครงสร้างหน้าที่ความรับผิดชอบและมอบหมายภาระงานให้เหมาะสมกับประสบการณ์และความสามารถของแต่ละคน ทำการประเมินผลการปฏิบัติและโครงการที่ได้รับมอบหมาย เพื่อดูผลการประเมินงาน ผู้บริหารสถานศึกษาวิเคราะห์ปัญหาและสาเหตุของการเกิดปัญหา ตลอดจนหาแนวทางในการป้องกันและแก้ไขปัญหา ผู้บริหารสถานศึกษาตัดสินใจ สั่งการหรือแก้ปัญหาในทุก ๆ เรื่อง ผู้บริหารสถานศึกษายอมรับผลจากการบริหารงานตามหน้าที่ และนโยบายที่ได้รับมอบหมายจากหน่วยงานอื่น ๆ ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของฉัตรมงคล สูงเนิน (2561) ที่พบว่าจัดทำข้อมูลบุคลากรเกี่ยวกับพฤติกรรมการศึกษาและความสามารถพิเศษ มีผังโครงสร้างการบริหารงานและคำอธิบายหน้าที่ในแต่ละตำแหน่ง และจัดงานให้เหมาะสมกับคุณวุฒิและประสบการณ์ในการทำงาน

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะทั่วไป

1.1 หลักนิติธรรม ผู้บริหารสถานศึกษาควรจัดอบรมให้ความรู้เรื่องกฎ ระเบียบ ข้อบังคับของสถานศึกษาเป็นประจำ เพื่อสร้างความเข้าใจที่ตรงกันในการปฏิบัติงานระหว่างผู้บริหารสถานศึกษา ครูและบุคลากรทางการศึกษา เมื่อมีบุคคลที่ไม่ปฏิบัติ

ตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับของสถานศึกษา ควรมีการลงโทษโดยไม่เลือกปฏิบัติและมีมาตรฐานการลงโทษเดียวกัน

1.2 หลักคุณธรรม ผู้บริหารสถานศึกษาควรจัดการประชุมเรื่องหลักเกณฑ์ในการประเมินผลการปฏิบัติงานให้แก่ครูและบุคลากรทางการศึกษา เพื่อให้เกิดความเข้าใจในแนวทางเดียวกัน พร้อมทั้งมีการประเมินผลการปฏิบัติงานด้วยความเป็นธรรม และมีมาตรฐานการประเมินแบบเดียวกัน

1.3 หลักความโปร่งใส ผู้บริหารสถานศึกษาควรกำหนดหลักเกณฑ์การประเมินอย่างเป็นระบบ มีการแต่งตั้งคณะกรรมการในการประเมินเลื่อนเงินเดือนของครูและบุคลากรทางการศึกษาเพื่อความโปร่งใสและสามารถตรวจสอบได้ เมื่อการประเมินเสร็จสิ้นควรแจ้งผลการประเมินการเลื่อนเงินเดือนให้แก่ครู และบุคลากรทางการศึกษาทราบทุกครั้ง

1.4 หลักการมีส่วนร่วม ผู้บริหารสถานศึกษาควรรับฟังข้อเสนอแนะของครูและบุคลากรทางการศึกษาในทุก ๆ ช่องทาง เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานระหว่างผู้บริหาร ครูและบุคลากรทางการศึกษา

1.5 หลักความรับผิดชอบ ผู้บริหารสถานศึกษาจัดโครงสร้างหน้าที่ความรับผิดชอบและมอบหมายภาระงานให้เหมาะสมกับประสบการณ์และความสามารถของแต่ละคน เพื่อให้ได้งาน ที่มีประสิทธิภาพ พร้อมทั้งทำการประเมินผลการปฏิบัติและโครงการที่ได้รับมอบหมาย เพื่อดูผลการประเมินงาน

1.6 หลักความคุ้มค่า ผู้บริหารสถานศึกษาสนับสนุนให้ครูและบุคลากรนำเทคโนโลยี มาประยุกต์ใช้ในระบบการทำงาน ให้การปฏิบัติงานมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น และเป็นการลดระยะเวลาในการทำงาน ลดจำนวนทรัพยากรและงบประมาณในการใช้จ่าย

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 วิจัยเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาหลักนิติธรรมในสถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดเทศบาลนครนครสวรรค์ จังหวัดนครสวรรค์

2.2 วิจัยเกี่ยวกับการพัฒนานวัตกรรมและเทคโนโลยีมาใช้ในการปฏิบัติงานตามหลักความคุ้มค่าเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน สังกัดเทศบาลนครนครสวรรค์ จังหวัดนครสวรรค์

เอกสารอ้างอิง

- กนกพร จินะพันธ์. (2555). แนวทางการบริหารงานโดยใช้หลัก
ธรรมาภิบาลของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษามัธยมศึกษา เขต 42. (วิทยานิพนธ์ปริญญา
ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา).
นครสวรรค์: มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์.
- กิตติภูมิ สมศรี. (2560). แนวทางการบริหารสถานศึกษาตามหลัก
ธรรมาภิบาลของผู้บริหาร สังกัดสำนักงานคณะกรรมการ
การอาชีวศึกษา จังหวัดอุทัยธานี. (วิทยานิพนธ์ปริญญา
ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา).
นครสวรรค์: มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์.
- ฉัตรมงคล สูงเนิน. (2561). แนวทางการบริหารงานตามหลัก
ธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาในจังหวัดนครสวรรค์
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 42.
(วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชา
การบริหารการศึกษา). นครสวรรค์: มหาวิทยาลัยราชภัฏ
นครสวรรค์.
- ประสิทธิ์ชัย โสดาวิชิต. (2558). พฤติกรรมการบริหารงานตามหลัก
ธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขต
พื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 22. วิทยานิพนธ์ครุศาสตร
มหาบัณฑิต (การบริหารการศึกษา). สกลนคร: มหาวิทยาลัย
ราชภัฏสกลนคร.
- เปรมมิก อ่อนธานี. (2559). แนวทางการบริหารตามหลักธรรมาภิบาล
ของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุทัยธานี เขต 2.
(วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชา
การบริหารการศึกษา). นครสวรรค์: มหาวิทยาลัยราชภัฏ
นครสวรรค์.
- พรทิพย์ เลี่ยมใจดี. (2562). แนวทางการบริหารสถานศึกษาตาม
หลักธรรมาภิบาลของโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดอุทัยธานี
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 42.
(วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชา
การบริหารการศึกษา). นครสวรรค์: มหาวิทยาลัยราชภัฏ
นครสวรรค์.
- ภูวินทร์ รักพงค์. (2559). การบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของ
ผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาสกลนคร เขต 1. (วิทยานิพนธ์ปริญญา
ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา).
สกลนคร: มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- โรงเรียนเทศบาลวัดวรนาถบรรพต. (2562). รายงานการประเมิน
ตนเองของสถานศึกษา (Self-Assessment Report : SAR).
นครสวรรค์: โรงเรียนเทศบาลวัดวรนาถบรรพต.
- วิชา พรหมโชติ. (2557). การบริหารจัดการสถานศึกษาตามหลัก
ธรรมาภิบาลของโรงเรียนเทศบาล 4 (วัดโพธิวาส) เทศบาล
นครสุราษฎร์ธานี. ภาคินพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต
(รัฐประศาสนศาสตร). สุราษฎร์ธานี: มหาวิทยาลัยราชภัฏ
สุราษฎร์ธานี.
- วิไลรัตน์ ฝายดี. (2559). การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล
ของผู้บริหารโรงเรียนขนาดกลางในอำเภอตาพระยา สังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2.
(วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชา
การบริหารการศึกษา). ชลบุรี: มหาวิทยาลัยบูรพา.
- วีระยุทธพรพจน์ธมมาส. (2557, มกราคม-มิถุนายน). องค์ประกอบ
ของธรรมาภิบาลในโรงเรียน. วารสารนักบริหาร, 34(1), 86.
- สถาบันดำรงราชานุภาพ. (2557). การเสริมสร้างธรรมาภิบาล
การปฏิบัติราชการในพื้นที่จังหวัด: กรณีคณะกรรมการธรรมาภิบาล
จังหวัด (ก.ธ.จ.). กรุงเทพฯ: บพิธการพิมพ์.
- สำนักนายกรัฐมนตรี. (2542). ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วย
การสร้างระบบบริหารกิจการ บ้านเมืองและสังคมที่ดี
พ.ศ. 2542. กรุงเทพฯ: สำนักนายกรัฐมนตรี.
- เหรียญทอง มีชัย. (2557). การใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารงาน
ในโรงเรียนสังกัดเทศบาลเมืองนครพนม. วารสารมหาวิทยาลัย
นครพนม. 4(2), 113-120.
- เอกราช รังสรรค์. (2553). การนำนโยบายการบริหารงานของ
องค์กรธุรกิจไทยไปปฏิบัติศึกษาปรากฏการณ์ปัญหาในอดีต
เพื่อการพัฒนาสู่ศตวรรษที่ 21. กรุงเทพฯ: เสมาธรรม.
- อำนาจ ธีระวนิช. (2553). การจัดการยุคใหม่. กรุงเทพฯ: มาเธอร์
บอสแพคเกจจิง.